

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
15 juni 2023

En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn

Svar på remiss från kommunstyrelsen dnr KS 2023/470

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har på remiss från kommunstyrelsen fått betänkandet En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn” (SOU 2022:70) för yttrande.

Betänkandet har föreslagit en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Strategin omfattar alla olika former av våld som barn kan utsättas för, oavsett var våldet utövas eller av vem. Den övergripande målsättningen är en uppväxt fri från våld för alla barn. Strategin slår fast en övergripande målsättning samt *fem långsiktiga mål* som anger riktningen för arbetet under den närmaste tioårsperioden.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag som ges i En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn” (SOU 2022:70).

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet ” En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn” (SOU 2022:70) till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 23 juni 2023.

Ärendet har även remitterats till Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga – Tensta stadsdelsnämnd, stadsledningskontoret, socialnämnden, förskolenämnden samt utbildningsnämnden.

Ärendet

Regeringen beslutade den 29 april 2021 att uppdra åt en särskild utredare att lämna förslag till en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Den övergripande målsättningen är en uppväxt fri från våld för alla barn.

Betänkandet visar på brister i det främjande och förebyggande arbetet. Utifrån det som barn beskriver är det tydligt att våld normaliseras i barns vardag. När våld och negativa beteenden normaliseras motverkas möjligheten till förändring och våldet riskerar att trappas upp. Såväl barn som vuxna vittnar om att man saknar kunskap om våld, något som är en viktig del i att motverka normalisering och förebygga våld. Kunskap om våld och om barns rättigheter kan bland annat bidra till att öka barns och vuxnas förmåga att känna igen våld och att agera.

Utredningen har förslagit en samlad nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterad våld och förtryck. Den övergripande målsättningen är en uppväxt fri från våld för alla barn. Strategin slår fast en övergripande målsättning samt *fem långsiktiga mål* som anger riktningen för arbetet:

1. Våld mot barn ska förebyggas.
2. Barns våldsutsatthet ska upptäckas.
3. Barn ska få det skydd och stöd samt den behandling de har rätt till.
4. Barns rättigheter i brottmålsprocessen ska tillgodoses.
5. Kunskaps- och metodutvecklingen ska stärkas.

Till varje mål finns det prioriterade insatsområden som utarbetats till en handlingsplan innehållande 23 bedömningar och 59 förslag på åtgärder. Sammantaget är strategin och den tillhörande handlingsplanen en ambitionshöjning som innebär en kraftfull förstärkning av arbetet mot våld mot barn. Samtliga förslag som lämnats tar sin utgångspunkt i synpunkter från barn och barnets rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Genomförandet av den nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot barn kräver en aktör som har ett särskilt ansvar för att stödja, hålla samman och driva arbetet med strategin framåt.

Betänkandet föreslår att detta uppdrag ska ges till Folkhälsomyndigheten. 27 nationella aktörer som exempelvis barnombudsmannen, Socialstyrelsen samt Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd får särskilda uppdrag i strategiarbetet. Länsstyrelserna uppdras ett särskilt ansvar att stödja det lokala och regionala arbetet.

Vidare ska kommunernas ansvar förtydligas med en ny lag; *lagen med vissa bestämmelser om kommuners ansvar för att förebygga och bekämpa våld mot barn*. I lagen framgår bland annat att kommunerna minst var tredje år ta fram en lägesbild, som med utgångspunkt i den nationella strategin, ger en uppdaterad bild av situationen och behovet av ytterligare åtgärder inom kommunens ansvarsområden för att,

- våld mot barn ska förebyggas,
- barns utsatthet för våld ska upptäckas,
- barnets rätt till skydd, stöd och behandling ska tillgodoses, och
- barns rättigheter ska tillgodoses i brottmålsprocessen.

Med lägesbilden som underlag ska kommunen besluta om vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att säkerställa ett effektivt arbete inom ovan nämnda områden. Samt verka för samverkan med relevanta aktörer vid behov.

Statsbidrag om 100 miljoner kronor per år i tre år ska utges för kvalitetsutveckling och samverkan i regioner och kommuner. Statsbidrag om 50 miljoner kronor per år i tre år ska även inrättas för att ge ideella organisationer och andra aktörer möjlighet att bidra i arbetet för att nå målen för den nationella strategin.

Beredningen föreslår att regeringen ska ta fram återkommande handlingsplaner samt en regelbunden redovisning av hur arbetet fortgår till riksdagen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samverkan med socialaavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 7 juni och i rådet för funktionshinderfrågor den 7 juni 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen har tagit del av remissen och ställer sig positiv till de förslag som ges i En uppväxt fri från våld – En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn” (SOU 2022:70).

Beredningen konstaterar att det finns brister i det främjande och förebyggande arbetet kring våld mot barn samt att barn och vuxna vittnar om att det saknas kunskap om våld, något som är en viktig del i att motverka normalisering och förebygga våld. Kunskap om våld och om barns rättigheter kan bland annat bidra till att öka barns och vuxnas förmåga att känna igen våld och att agera. Förvaltningen håller med om detta och menar att kunskap och kompetens inom området behövs. Inom förvaltningens samverkansprojekt med polismyndigheten, IGOR, har man kommit kontakt med tidigare okända våldsutövare och våldsutsatta där det finns barn. Tidig upptäckt av barn som utsatts för och bevittnat våld förebygger framtida risker framtida utsatthet för våld och våldsutövande.

Förslaget syftar till att stärka alla barns rättighet att skyddas från våld i enlighet med Barnkonventionen. Förvaltningen delar bedömningen om att förslaget skulle stärka och utveckla arbetet. Frågan om barns rättigheter är och kommer att fortsätta vara en prioriterad del av förvaltningens arbete.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Maria Klemets Hellberg
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) volym 2
2. Remiss - En uppväxt fri från våld - En nationell strategi för att förebygga och bekämpa våld mot barn (SOU 2022:70) volym 1

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-05-30
Maria Klemets Hellberg, Avdelningschef	2023-05-30